

Sikkerhetsdatablad iflg. forordning (EF) nr. 1907/2006, Artikkel 31

Trykddato: 14.11.2018

Versjon 22

revidert den: 14.11.2018

Avsnitt 1: Identifikasjon av stoffet/stoffblandingen og av selskapet/foretaket

- **1.1 Produktidentifikator**
- **Handelsnavn: Vario Manganese Citrate (Buffer) F10 ml**
- **Artikkelnummer:** 251406
- **1.2 Relevante identifiserte bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som frarådes**
- **Bruk av stoffet/ tilberedning** Reagens for vannanalyse
- **1.3 Opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet**
- **Produsent/leverandør:**
Xylem Analytics Germany GmbH
WTW
Dr.-Karl-Slevogt-Straße 1
82362 Weilheim
Germany
Tel. +49 881 183-0
- **Avdeling for nærmere informasjon:** E-Mail: Info.WTW@Xylem.com
- **1.4 Nødtelefonnummer** Chemtrec (USA & Canada) 800-424-9300 (INTERNATIONAL) 001 703-527-3887

Avsnitt 2: Fareidentifikasjon

- **2.1 Klassifisering av stoffet eller stoffblandingen**
  - **Klassifisering i henhold til EC-forskrift nr.1272/2008**
- GHS07
- Eye Irrit. 2 H319 Gir alvorlig øyeirritasjon.
- **2.2 Merkingselementer**
  - **Merking iht. bestemmelse (EC) Nr. 1272/2008** Produktet er klassifisert og merket i henhold til CLP-forordningen.
  - **Farepiktogrammer**

GHS07

- **Varselord** Advarsel
- **Faresetninger**
H319 Gir alvorlig øyeirritasjon.
- **Sikkerhetssetninger**
P280 Bruk vernehansker / vernebriller.
P305+P351+P338 VED KONTAKT MED ØYNENE: Skyll forsiktig med vann i flere minutter. Fjern eventuelle kontaktlinser dersom dette enkelt lar seg gjøre. Fortsett skyllingen.
- **2.3 Andre farer** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **Resultater av PBT- og vPvB-vurdering**
Denne blandingen inneholder ingen stoffer som regnes som persistente, bioakkumulerende eller toksiske (PBT), eller som svært persistente og svært bioakkumulerende (vPvB), i henhold til kriteriene i REACH-forskriftens vedlegg XIII.

Avsnitt 3: Sammensetning/opplysninger om bestanddeler

- **3.2 Stoffblandinger**
- **Beskrivelse:** Blanding av organiske og uorganiske forbindelser

(fortsett på side 2)

NO

Sikkerhetsdatablad

iflg. forordning (EF) nr. 1907/2006, Artikkel 31

Trykkdato: 14.11.2018

Versjon 22

revidert den: 14.11.2018

Handelsnavn: Vario Manganese Citrate (Buffer) F10 ml

(fortsatt fra side 1)

· Farlige innholdsstoffer:			
CAS: 77-92-9	citric acid	⚠ Eye Irrit. 2, H319	10-20%
EINECS: 201-069-1			

· **Ytterligere informasjon:** Teksten til de fareangivelsene som er inkludert her, kan konsulteres i kapittel 16.

Avsnitt 4: Førstehjelpstiltak

· 4.1 Beskrivelse av førstehjelpstiltak

· **Etter innånding:** Sørg for frisk luft.

· **Etter hudkontakt:**

Vask straks av med mye vann.

Ved fortsatt hudirritasjon tilkalles lege.

· **Etter øyekontakt:** Skyll øynene med åpne øyenlokk i flere minutter under rennende vann. Ved fortsatt besvær tilkall lege.

· **Etter svelging:**

Skyll munnen og drikk rikelig med vann.

Ved fortsatt besvær må lege konsulteres.

· 4.2 De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede

ved svelging av store mengder:

Hoste

smertes

irriterte slimhinner

Kvalme

brekninger

Feber

· 4.3 Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig

Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

Avsnitt 5: Brannslukkingstiltak

· 5.1 Slukningsmidler

· **Egnede slukningsmidler:** Brannslukningstiltak tilpasses omgivelsene.

· 5.2 Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen

Produktet er ikke brennbar.

Ved opphetning og i tilfelle av brann er dannelse av giftige gasser mulig.

Under brann kan det frisettes:

Svoveloksyder (SO_x)

Fosforoksider (P_xO_x)

Natriumoksid

· 5.3 Råd til brannmannskaper

· **Spesielt verneutstyr:**

Bær åndedrettsbeskyttelse egnet for omgivelsesluften.

Bær hel beskyttelsesdrakt.

· **Ytterligere informasjon**

Samle sammen kontaminert slukningsvann for seg, må ikke komme ned i kloakker eller avløp.

Utbrente rester og kontaminert slukningsvann må bortskaffes i.h.t. myndighetenes forskrifter.

Brann i omgivelsene kan frigjøre farlig damp.

Avsnitt 6: Tiltak ved utilsiktede utslipp

· 6.1 Personlige forsiktighetsregler, personlig verneutstyr og nødrutiner

· **Råd til andre personer enn nødhjelpspersonell:**

Ta på beskyttelsesdrakt. Hold ubeskyttede personer borte.

Sørg for tilstrekkelig ventilasjon.

· **Råd til nødhjelpspersonell:** Verneutstyr: se avsnitt 8

· **6.2 Forsiktighetsregler med hensyn til miljø** Forhindre at produktet kommer ned i kloakk eller vassdrag.

· **6.3 Metoder og materialer for oppsamling og rensing**

Sørg for tilstrekkelig ventilasjon.

Ta opp mekanisk.

Bortskaff kontaminert materiale som avfall i.h.t. punkt 13.

· **6.4 Henvising til andre avsnitt**

Informasjoner om sikker håndtering, se kapittel 7.

(fortsatt på side 3)

— NO —

Sikkerhetsdatablad

iflg. forordning (EF) nr. 1907/2006, Artikkel 31

Trykkdato: 14.11.2018

Versjon 22

revidert den: 14.11.2018

Handelsnavn: Vario Manganese Citrate (Buffer) F10 ml

(fortsatt fra side 2)

Informasjoner om personlig beskyttelsesutstyr, se kapittel 8.
Informasjoner om bortskaffelse/deponering, se kapittel 13.

Avsnitt 7: Håndtering og lagring

- **7.1 Forsiktighetsregler for sikker håndtering**
- **Råd om trygg håndtering:**
Unngå støvdannelse.
God avstøvning.
- **Hygienetiltak:**
Unngå berøring med øynene.
Tilsølte klær må fjernes straks.
Vask hendene før arbeidspauser og ved arbeidets slutt.
Ikke spis, drikk eller røyk ved bruk av produktet.
- **7.2 Vilkår for sikker lagring, herunder eventuelle uforenligheter**
- **Lagring:**
- **Krav til lagerrom og beholdere:** Lagres på et kjølig sted.
- **Informasjoner om felles lagring:** Ikke nødvendig.
- **Ytterligere informasjoner om lagervilkårene:**
Lagres kjølig og tørt i godt tillukkede beholdere.
Beskyttes mot varme og direkte solpåvirkning.
Beskyttes mot lyspåvirkning.
Lagres tørt.
Beskyttes mot luftfuktighet og vann.
Produktet er hygroskopisk.
- **Anbefalt lagertemperatur:** 20°C +/- 5°C
- **7.3 Særlig(e) sluttanvendelse(r)** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

Avsnitt 8: Eksponeringskontroll / personlig verneutstyr

- **8.1 Kontrollparametere**
- **Komponenter med grenseverdier for arbeidsplass som må overholdes:**
Produktet inneholder ingen relevante mengder av stoffer med arbeidsplassrelevante grenseverdier som må overvåkes.
- **DNEL-verdier** Avledet uten virkning (DNEL)
- **Anbefalte overvåkingsprosedyrer:**
Metodene for måling av atmosfæren på arbeidsplassen må oppfylle kravene i standardene DIN EN 482 og DIN EN 689.
- **Ytterligere informasjoner:** Basis: listene som var gyldige ved oppstillingen.
- **8.2 Eksponeringskontroll**
- **Tekniske tiltak:**
Tekniske tiltak og egnede arbeidsforhold bør prioriteres før bruk av personlig verneutstyr.
Se punkt 7.
- **Personlig verneutstyr:**
- **Åndedrettsvern:** Bruk åndedrettsbeskyttelse ved innvirkning av damper/støv/aerosol.
- **Anbefalt filterapparat for kort tids bruk:** Filter P2
- **Håndvern:**
Beskyttelseshansker
Det anbefales forebyggende hudbeskyttelse gjennom bruk av hudbeskyttelsesmiddel.
Etter bruk av hansker må man benytte hudrens- og hudpleiemidler.
- **hanskemateriale**
Nitrilkautsjuk
Anbefalt materialtykkelse: $\geq 0,11$ mm
- **gjennomtrengingstid for hanskemateriale**
Verdi for gjennomtrengelighet: Level ≤ 1 (10 min)
Den nøyaktige holdbarhetstiden må bringes på det rene hos hanskeprodusenten og overholdes.
- **Øyvern:**
Tettsittende vernebrille
brukes mot virkningen av damp/støv
- **Kroppvern:** Arbeidsbeskyttelsesdrakt

(fortsatt på side 4)

— NO —

Sikkerhetsdatablad

iflg. forordning (EF) nr. 1907/2006, Artikkel 31

Trykkdato: 14.11.2018

Versjon 22

revidert den: 14.11.2018

Handelsnavn: Vario Manganese Citrate (Buffer) F10 ml

(fortsatt fra side 3)

- **begrenset og kontrollert miljøeksponering** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

Avsnitt 9: Fysiske og kjemiske egenskaper

· 9.1 Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper	
· Utseende:	
Form:	Pulver
Farge:	Hvit
· Lukt:	Uten lukt
· Luktterskel:	Ikke brukbar.
· pH-verdi (19 g/l) ved 20°C:	6,3
· Smeltepunkt/smelteområde:	Ikke bestemt.
· Kokepunkt/kokeområde:	Ikke bestemt.
· Flammepunkt:	Ikke brukbar.
· Antennelighet (fast, gassformet):	Produktet er ikke brennbar.
· Antennelsestemperatur:	Ikke brukbar.
· Spaltningstemperatur:	Ikke bestemt.
· Selvantennelighet:	Produktet er ikke selvantennelig.
· Eksplisjonsfare:	Produktet er ikke eksplisjonsfarlig.
· Eksplisjonsgrenser:	
Nedre:	Ikke brukbar.
Øvre:	Ikke brukbar.
· Oksidasjonsegenskaper:	ingen
· Damptrykk:	Ikke brukbar.
· Tetthet ved 20°C:	1,578 g/cm ³
· Relativ tetthet:	Ikke bestemt.
· Damptetthet:	Ikke brukbar.
· Fordampingshastighet:	Ikke brukbar.
· Løslighet i / blandbarhet med vann:	Løslig.
· Fordelingskoeffisient (n-oktanol/vann):	Ikke brukbar.
· Viskositet:	Ikke brukbar.
· Løsningsmiddelandel:	
Organiske løsningsmidler:	0,0 %
Andel faste stoffer:	100,0 %
· 9.2 Andre opplysninger	Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

Avsnitt 10: Stabilitet og reaktivitet

- **10.1 Reaktivitet** se avsnitt 10,3
- **10.2 Kjemisk stabilitet** Stabil ved omgivelsestemperatur.
- **10.3 Risiko for farlige reaksjoner**
Vannholdig løsning reagerer med metaller.
Reaksjoner med bestemte metaller.
Sitronsyre: uforenlig med baser, sterke oksidasjonsmidler og aminer. Kontakt med metallnitrater kan være eksplosiv. Angriper aluminium, kobber, sink og legeringer av dette i våt tilstand.
- **10.4 Forhold som skal unngås** Sterk oppvarming (nedbrytning)
- **10.5 Uforenlige materialer**
metaller
aluminium, kobber, sink, metallioner
aluminium
- **10.6 Farlige nedbrytingsprodukter**
natriummonoksid

(fortsatt på side 5)

NO

Sikkerhetsdatablad

iflg. forordning (EF) nr. 1907/2006, Artikkel 31

Trykkdato: 14.11.2018

Versjon 22

revidert den: 14.11.2018

Handelsnavn: Vario Manganese Citrate (Buffer) F10 ml

se avsnitt 5

(fortsatt fra side 4)

Avsnitt 11: Toksikologiske opplysninger

- **11.1 Opplysninger om toksikologiske virkninger**
- **Akutt giftighet** Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
- **Primær irritasjonsvirkning:**
- **Hudetsing/hudirritasjon** Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
- **Alvorlig øyeskade/øyeirritasjon** Gir alvorlig øyeirritasjon.
- **Informasjon om bestanddeler:**
Sitrønsyre: En dråpe 2 % eller 5 % løsning i vann gir liten eller ingen irritasjon.
0,5 % løsning i kontakt med øyet vil gi irreversibel vevsskade på hornhinnen.
Sitrønsyre ga moderat irritasjon da 500 mg ble testet på kaninhud i en 24-timers test.
(CHEMINFO, Canadian Centre for Occupational Health and Safety)
- **Sensibilisering ved innånding eller hudkontakt** Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
- **Informasjon om følgende grupper med potensielle virkninger:**
- **CMR-virkninger (kreftfremkallende virkninger, arvestoffskadelige og reproduksjonsskadelige virkninger)**
Følgende uttalelser gjelder blandingen:
  - **Arvestoffskadelig virkning på kjønnseller** Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
  - **Kreftfremkallende egenskap** Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
  - **Reproduksjonstoksitet** Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
- **STOT – enkelteksponering** Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
- **STOT – gjentatt eksponering** Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
- **Aspirasjonsfare** Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
- **Mer informasjon om toksisitet:**
- **Erfaringer med mennesker:** CAS 77-92-9: Kan gi nyreskader.

Avsnitt 12: Økologiske opplysninger

- **12.1 Giftighet**
- **Akvatisk toksisitet:** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **Toksitet for bakterier** sulfater toksisitet > 2,5 g/l
- **Øvrig informasjon:**
giftig for fisk
sulfater > 7 g/l
- **12.2 Persistens og nedbrytbarhet** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **12.3 Bioakkumuleringsevne** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **12.4 Mobilitet i jord** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **12.5 Resultater av PBT- og vPvB-vurdering**
Denne blandingen inneholder ingen stoffer som regnes som persistente, bioakkumuleringsevne eller toksiske (PBT), eller som svært persistente og svært bioakkumuleringsevne (vPvB), i henhold til kriteriene i REACH-forskriftens vedlegg XIII.
- **12.6 Andre skadevirkninger**
Avhengig av konsentrasjonen kan fosforforbindelser og eller nitrogenforbindelser bidra til eutrofiering av vannreservoarer.
Bør helst ikke tilføres miljøet. Emisjon i miljøet bør unngås.
- **Vannfare:**
Ikke la stoffet komme ufortynnet ned i grunnvannet, i vassdrag eller i kloakker.
Må ikke komme ufortynnet eller unøytralisert ned i spillvann eller i avløpsgrøft.

Avsnitt 13: Sluttbehandling

- **13.1 Avfallsbehandlingsmetoder**
- **Anbefaling:** Må ikke bortskaffes sammen med husholdningsavfall. Må ikke komme ned i kloakk.

· Europeiske avfallslisten

16 05 06*	laboratoriekjemikalier som består av eller inneholder farlige stoffer, herunder blandinger av laboratoriekjemikalier
-----------	--

- **Ikke rengjort emballasje:**
- **Anbefaling:** Deponering i henhold til myndighetenes forskrifter.

(fortsatt på side 6)

Sikkerhetsdatablad

iflg. forordning (EF) nr. 1907/2006, Artikkel 31

Trykkdato: 14.11.2018

Versjon 22

revidert den: 14.11.2018

Handelsnavn: Vario Manganese Citrate (Buffer) F10 ml

(fortsatt fra side 5)

- **Anbefalt rengjøringsmiddel:** Vann, eventuelt med tilsetning av rengjøringsmidler.

Avsnitt 14: Transportopplysninger

· 14.1 UN-nummer: · ADR, IMDG, IATA	bortfaller
· 14.2 FN-forsendelsesnavn · ADR, IMDG, IATA	bortfaller
· 14.3 Transportfareklasse(r) · ADR, IMDG, IATA · klasse	bortfaller
· 14.4 Emballasjegruppe: · ADR, IMDG, IATA	bortfaller
· 14.5 Miljøfarer · Marine pollutant:	Nei
· 14.6 Særlige forsiktighetsregler ved bruk	Ikke brukbar.
· 14.7 Bulktransport i henhold til vedlegg II til MARPOL 73/78 og IBC-regelverket	Ikke brukbar.
· Transport/ytterligere informasjon:	Ikke farlig gods iflg. ovenstående forordninger.

Avsnitt 15: Opplysninger om regelverk

- **15.1 Særlige bestemmelser / særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for stoffet eller stoffblandingen**

- **EF-forordning nr. 1005/2009 om stoffer som bryter ned ozonlaget:**

ingen av innholdsstoffene er listet opp

- **Direktiv 2012/18/EU (SEVESO III):**

- **Navngitte farlige stoffer - vedlegg I** ingen av innholdsstoffene er listet opp

- **EU-forordning nr. 649/2012**

ingen av innholdsstoffene er listet opp

- **Nasjonale forskrifter:**

- **Informasjoner om arbeidsinnskrenkning:** Observér beskjeftigelsesinnskrenkningene for ungdommer.

- **15.2 Vurdering av kjemikaliesikkerhet** En kjemisk sikkerhetsvurdering er ikke utført.

Avsnitt 16: Andre opplysninger

Opplysningene er basert på vårt kjennskap i dag. De utgjør dog ingen forsikring om produktens egenskaper og er ikke grunnlag for noe kontraktsmessig rettsforhold.

- **Relevante satser**

H319 Gir alvorlig øyeirritasjon.

- **Opplæringstips** Operatører og fraktførere må gis tilstrekkelig informasjon, instruksjoner og opplæring

- **Forkortelser og akronymer:**

ICAO: International Civil Aviation Organisation

EC50: effective concentration, 50 percent (in vivo)

OECD: Organisasjonen for økonomisk samarbeid og utvikling

STOT: spesifikk målorgantoksisitet

SE: enkelteksponering

RE: gjentatt eksponering

EC50: halvparten av maksimal effektiv konsentrasjon

IC50: halvparten av maksimal inhiberende konsentrasjon

NOEL eller NOEC: Ingen observert effektnivå eller -konsentrasjon

ADR: Accord européen sur le transport des marchandises dangereuses par Route (European Agreement concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road)

RID: Règlement international concernant le transport des marchandises dangereuses par chemin de fer (Regulations Concerning the International Transport of Dangerous Goods by Rail)

IMDG: International Maritime Code for Dangerous Goods

(fortsatt på side 7)

Sikkerhetsdatablad

iflg. forordning (EF) nr. 1907/2006, Artikkel 31

Trykkdato: 14.11.2018

Versjon 22

revidert den: 14.11.2018

Handelsnavn: Vario Manganese Citrate (Buffer) F10 ml

(fortsatt fra side 6)

IATA: International Air Transport Association
GHS: Globally Harmonised System of Classification and Labelling of Chemicals
EINECS: European Inventory of Existing Commercial Chemical Substances
ELINCS: European List of Notified Chemical Substances
CAS: Chemical Abstracts Service (division of the American Chemical Society)
DNEL: Derived No-Effect Level (REACH)
PBT: Persistent, Bioaccumulative and Toxic
vPvB: very Persistent and very Bioaccumulative
Eye Irrit. 2: Alvorlig øyeskade / øyeirritasjon – Kategori 2

Kilder

Data er hentet fra sikkerhetsdatablader, referansemateriale og faglitteratur.
IUCLID (International Uniform Chemical Information Database)
Internasjonale kjemikaliesikkerhetskort (ICSCs)

— NO —